

A témák megoszlása (a besorolások alapja a *Whitaker & Sons* 135-féle kategóriája) a következő érdekességet mutatja. A rövidség kedvéért csak a TOP 20 álljon itt, amelyből leginkább a vallási könyvek harmadik, és a költészet előkelő hatodik helyezésén lehet elmerengeni. De nem érdektelen az sem, hogy például háromszor annyi okkultizmussal foglalkozó könyv jelent meg, mint természettudományi, vagy hússzor annyi szoftverrel foglalkozó könyv van, mint hardverrel; a filozófiakönyvek száma pedig mintegy 40 művel meghaladja a szakácskönyveket.

Témakörök	Műszám
Prózairodalom, általános	1231
Gyermekkönyvek	850
Vallás	829
Tankönyvek	818
Nyelv, angol	691
Költészet	662
Közgazdaságtan	492
Ismeretterjesztő művek	434
Történelem, Magyarország	403
Prózairodalom, kalandos	396
Életrajz, családja	389
Vezetés és üzletvitel	371
Prózairodalom, elbeszélések	361
Jog	360
Irodalomtudomány	359
Nyelv, német	357
Atlaszok és térképek	286
Számítógépszoftver	277
Egészség és higiénia	273
Művészet, általános	272

Egyetlen könyv sem foglalkozik sem Ázsia, sem Afrika, sem Ausztrália történelmével, és a mostoha témák közé tartoznak például mostanában a számító-

gépes játékok, a labdarúgás vagy a régiségek, a numizmatika.

A 857 számon tartott kiadóból csupán 197 adott ki 10-nél több könyvet.

A kiadói műszám TOP 20-as listája jelenleg:

Kiadók	Műszám
Akadémiai Kiadó és Nyomda	704
Európa Könyvkiadó Kft.	340
Corvina Kiadó Kft.	285
Cartographia Kiadó	241
Református Egyház Kálvin J. Kiadó	237
Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó	227
Nemzeti Tankönyvkiadó Rt.	226
Műszaki Könyvkiadó	221
Szent István Társulat Katolikus Könyvkiadó	206
Officina Nova Kiadó	191
Hunga-Print Nyomda és Kiadó	189
Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó Rt.	170
Unió Lap és Könyvkiadó	169
Kossuth Könyvkiadó	159
Novorg Kft.	145
Pesti Szalon Könyvkiadó	145
Századvég Kiadó	136
Balassi Kiadó	131
Park Könyvkiadó	130
Springer Hungarica Kiadó Kft.	115

50 címnél többet mintegy 60 kiadó jelentetett meg az elmúlt két évben. A 660 „kis kiadó” összesen 1387 művel szerepel, vagyis durva átlagban két könyvvel.

Saját kiadói rendjében is segít, ha használja az Index könyvadatbázist, ezenkívül tiszta kép alakul ki a kiadóról mint piaci szereplőről, ha rendszeresen szolgáltat adatot.

Votisky Zsuzsa
(TypoT_EX Kft.)

Indul a hetedik évfolyam

Folytatódik a sajtóinformatikusok képzése a MÚOSZ-nál, az MTI Sajtóadatbank vezetőinek menedzselésével

Az 1984-ben alakult Dokumentációs Szakosztály – amely 1990 óta a *MÚOSZ Sajtóinformatikus Szakosztálya* néven működik – olyan társadalmi, szakmai feladatokat végez, amelyek nélkülözhetetlenek az újságírói társadalom számára.

E feladat lényege az, hogy a sajtódokumentátori tevékenység szakmai helyzetét felmérje, a korszerű dokumentációs munkavégzés gátjait feltárja, a szükséges fejlesztések feltételeit megfogalmazza azért, hogy meghatározhassa a legkorszerűbb képzési követelményeket és munkafeltételeket. Az elmúlt években ugyanis a pontosabb, gyorsabb, szintetizáltabb, tényszerű sajtóinformáció iránti igény megnövekedett, az

információtömeg új elektronikus eszközökkel való feldolgozása, adatbankba szervezése megkezdődött, és azok működtetése, várt szolgáltatásai eredményeként a sajtódokumentátori tevékenység mind tartalmilag, mind formailag felértékelődött. A hazai tájékoztatási, illetve sajtószervek előtt álló műszaki-szervezeti, szervezési és szakmai változások azonban csak úgy oldhatók meg, ha azokat megfelelő hozzáértéssel kezelik:

- ▶ megismerik az alkalmazható informatikai megoldásokat, eszközöket;
- ▶ elsajátítják az adatbázis-építés összefüggéseit, és az információ-visszakeresés ismereteit.

MTI Sajtóadatbank

Az *MTI Sajtóadatbankja (SAB)* a hazai sajtódokumentátorokat legnagyobb számban foglalkoztató szervezet.

Az MTI-ben dolgozó sajtóinformatikusi kollektívát képviselő vezetők évekkal ezelőtt felismerték a ma érvényes összefüggések egy részét, és megkezdték egy olyan fórum létrehozását, amelynek programján keresztül a hazai tájékoztatásban, illetve sajtószerveknél dolgozó dokumentátorok megfelehetnek a mindenkori informatikai, tömegkommunikációs és kormányzati elvárásoknak. A szakosztályt a legfejlettebb infrastruktúrájú, nagy mennyiségű dokumentációt kezelő MTI SAB vezeti, ahol 1986 óta folyik az adatbank-építés. A beindított fejlesztések nyomán már 1989 januárjában megindult az információszolgáltatás a külső szervek részére is. Jelenleg az MTI SAB-hoz 122 interaktív terminál csatlakozik, közülük mintegy 26 külső szervnél működik.

Az MTI ugyanis nem magának építi a sajtóadatbankot; külső, elsősorban online hozzáférési lehetőséget kínál a sajtóadatbankban tárolt és feldolgozott információkhoz az előfizetők számára. Ahhoz azonban, hogy bármiféle sajtó fejlesztés vagy az MTI SAB használata lehetővé váljon, s valós legyen a fogadókészség, az információs eszközökkel kapcsolatba kerülőket *speciális képzésben* kell részesíteni. A képzés komplex oktatási formát jelent a MÚOSZ Oktatási Igazgatóságán. A hallgatók általános sajtó- és sajtódokumentációs, valamint számítógépes adatbázis-építési ismereteket kapnak, s ennek keretében megismerkednek az MTI Sajtóadatbankjával is.

Az információszolgáltatások gyors fejlődésének szerepe

Az információrobbanás korában élünk, amikor az információ felértékelődött:

- ▶ egyrészt a hatékony működés feltételévé vált,
- ▶ másrészt eladható áruvá,
- ▶ olykor termelőerővé.

Magyarországon is megindult egy gyorsuló és *visszafordíthatatlan* folyamat, amely zászlajára tüzte az információgazdasággal (az információk termelése, gyűjtése, tárolása, fel- és átdolgozása, cseréje, elosztása, szolgáltatása) kapcsolatos tennivalók művelését. E gazdaság, gazdálkodás szerves része információpolitikánknak. Mindebből az MTI SAB kezdeményező, úttörő módon veszi ki részét. Azért, hogy a mindenkori műhelyek információszolgáltatása, az adatbankok építése és üzemeltetése (itt most az információval való állandó, megújuló ellátásra gondolok) szakavatottabb, képzetesebb módon, távlatosabban gondolkodó emberekkel és gyorsabban valósuljon meg, indítjuk a MÚOSZ sajtóinformatikus-képző tanfolyamának újabb évfolyamait.

Bármely tömegkommunikációs szervezet által – beleértve az elektronikus és az írott sajtót – kibocsátott információ hitelessége, ereje a közölt információk dokumentáltságában rejlik. (Lásd a *Spiegel* dokumentációjának hatását a lap erejére.) Ezt a dokumentáltságot

segítik az e feladatra szakosodott saját vagy idegen dokumentációs szervezetek, adatbankok, könyvtárak nyilvános szolgáltatásai. Komoly újságíró nem nélkülözheti ezeket a háttérintézményeket igényes munkájához.

Sajtóinformatikusok képzése

A sajtóinformatikusi feladatok által megkívánt kombinált újságírói, politikai, történelmi, dokumentációs, nyelvi, könyvtárosi, számítástechnikai, informatikai, nyomdatechnikai, információértékesítési (információs brókeri) ismeretek iránti igény megkövetelte az egyetemi vagy főiskolai végzettséget, a szakmai elvárások újrafogalmazását, elsajátításuk feltételeinek kimunkálását.

Az MTI SAB vezetői fejlett nyugati példák alapján vállalták el a tanfolyam szakmai tartalmának kidolgozását, a dokumentátorok oktatását, illetve annak megszervezését, és az oktatás állami bizonyítvánnyal való elismertetésének „kijárását”. A hazai politikai, közigazgatási, társadalmi, sajtószervezetek stb. keretében jelenleg mintegy 350-400 sajtódokumentátor dolgozik, meglehetősen heterogén képzettséggel, és – éppen a szabályozatlanságból adódóan is – igen nagy fluktuációval. A magyar sajtó és a legkülönbözőbb hazai intézményeknél működő sajtóosztályok, sajtóreferensek igénylik, hogy az ezeket a feladatokat ellátó munkatársak helyzete stabilizálódjon, közösségei szilárd alkotóműhelyekké alakuljanak, és a szabályozott képzés keretében e szakma a nyugati gyakorlatnak megfelelően ugyanolyan elismerésben részesüljön, mint a többi újságírói munkakör. Az MTI Sajtóadatbankjában felhalmozódott oktatási-informatikai know-how-t a szakosztály vezetői a sajtóinformatikai képzésbe forgatják vissza.

Mindannyian tudjuk, hogy állandóan napirenden van a hazai sajtónyilvánosság kiterjesztéséhez szükséges feltételek társadalmi szintű felülvizsgálata, ezen belül a sajtótörvény újrafogalmazása, a sajtó korszerűsítése, a fejlett szervezési és feldolgozási módszerek, számítástechnikai és telekommunikációs eszközök alkalmazása a laptóptól a szatellitig. Ezeket az eszközöket ugyanis már ma úgy használják együttesen a sajtóinformatikusok és újságírók, hogy a tárolt információk magasabb szintű feldolgozását az egyes sajtódokumentációkat, sajtóadatbankot működtető sajtóinformatikusok végzik. Ők azok, akik az információkat politikai és informatikai szakértelemmel gondozzák, értéknevelő módszerek alkalmazásával feldolgozzák, szintetizálják, mobilizálják, majd visszacsatolják a tájékoztatásba, a politikai, társadalmi, gazdasági élet információs csatornáinak legkülönbözőbb szintjeire, „hogy az közkinccs, és ne halott lerakat legyen”.

Az alkalmazható technikának természetesen illeszkednie kell a „befogadó” munkaerő képzettségi szintjéhez. Az illeszkedés, adaptáció aprólékosan kidolgo-

zott oktatást feltételez, s megkívánja a szakmai status quo megváltoztatását is, hiszen csak így lehet elmozdulni a régítől, a megszokottól, az új út, az új megoldások felé. Olyan oktatásra van tehát szükség, amely az *újságíróképzéshez illeszkedve* szakmai alapját nyújtja ezen összefüggések megteremtésének.

Hangsúlyozom, hogy a tanfolyam általános ismereteket nyújt. Ezen ismeretek alapján a sajtóinformatikusok egyrészt egységes szakmai szemléletet nyernek, másrészt a hazai és külföldi ismeretek elsajátításának következményeként

- ▶ saját szervezetük fejlettségi szintjét szakmai alapon ítélik meg;
- ▶ hatékonyabb szolgáltatásaikkal magasabb színvonalon láthatják el információkkal szervezeteiket és vezetőiket;
- ▶ munkahelyükön az előttük álló szervezési és számítástechnikai fejlesztések javaslattevői lehetnek;
- ▶ adott esetben az általános ismeretek megszerzése mellett az MTI Sajtóadatbankjának speciális ismerete elősegítheti (különösen online kapcsolódás esetén) fogadókészségüket, s kihat a szükségtelen párhuzamosságok felszámolására;
- ▶ a modern összefüggések elsajátítása révén alkotó módon képviselhetik a nyomtatott és elektronikus sajtóban az informatika térhódítását;
- ▶ a rendszerszemlélet elsajátításával a hazai sajtószervezetek között olyan együttműködés alakulhat ki, amely kihatással lesz az információ megszerzésének gyorsaságára, minőségére, pontosságára, ezen keresztül a döntéshozatalra, de az információ árára és értékesíthetőségére is.

A sajtóinformatikai tanfolyamok a gyakorlatban

A MÚOSZ sajtóinformatikus-újságíró tanfolyama 1988 óta képi azokat a munkatársakat, akik e megnövekedett elvárásoknak megfelelő szolgáltatásokat nyújtanak.

A végzett hallgatók száma 1988/89-ben 18,
1989/90-ben 22,
1990/91-ben 21,
1991/92-ben 18,
1992/93-ban 12,
1993/94-ben 10,
1994/95-ben várhatóan 18.

A *függelékben* felsorolásszerűen adjuk közre a tanfolyam hallgatóinak nevét, végzéskori munkahelyét, és a megvédett diplomamunka címét. (A listát a munkahelyek szerint ábécérendbe szedtük.) E listát tekintve láthatjuk, hogy olyan szellemi know-how jött létre, amely egyértelműen mutatja ezen új szakma informatikai értékét, s azt a tudásgyarapodást, amelylyel a szerzők munkahelyeiken (44 különböző munkahely) feladataik ésszerűsítését segíthetik.

Reméljük, hogy a lapok kiadói, főszerkesztői, de minden sajtóval és tájékoztatással foglalkozó vezető felismeri minőséget biztosító érdekeit, és a fejlett sajtóhoz méltó oktatási támogatásban részesíti az újságíró és tájékoztatás nélkülözhetetlen dokumentációs műhelyeit.

Függelék

Kiss Jánosné (Állami Számvevőszék): BASISPlus/TECH-LIPBPlus könyvtári rendszer alkalmazhatósága az ÁSZ Könyvtárában

Zsigáné Kóródy Judit (Autóipari Kutató és Fejlesztő Vállalat): Fastruktúrában szervezett járműipari adatbázis IBM-PC-n

Kökény Miklós (BM): A lapok raktározásának kiváltása képlemez eljárással

Dr. Plecskó Gyula (BRFK): Javaslat a Budapesti Rendőr-főkapitányság számítógépes vezetői információs rendszerének kialakítására, különös tekintettel a saját adatbázisok megteremtésére és a budapesti online módon elérhető adatbázisok felhasználásának lehetőségeire

Sikó Ildikó (BRFK): Bűnügyek folyamatos rögzítése és azokról naprakész információ biztosítása a sajtó részére

Pálvölgyi Péter (Budapest Főváros Önkormányzata, Sajtóiroda): A sajtóinformatika helye és szerepe az önkormányzat tevékenységében, különös tekintettel a szervezet döntési szintjeire

Medgyesi Kornél (Digital Comp Rt.): Közérdekű információk, közhasznú tudnivalók szolgáltatása a lakosságnak, különös tekintettel a folyamat számítógépesítésére

Schroff Mercedes (ÉRÁK): Az MTI SAB MUNK (MUNKA) témakód alatt feldolgozott információinak online használata az Észak-magyarországi Regionális Munkaerőfejlesztési és Átképző Központ heves megyei irodájánál a tananyag-szerkesztői munkában

Szilas Andrásné (Gelka): A referátumkészítés formai és tartalmi szempontjai, összefüggései; az információk szemlélyi számítógéppel történő rögzítésének számítástechnikai feltételei

Kapitány Éva (Hiány c. lap): A POLARCH nevű politikai fotóarchívum fotóinak és egyéb írásos dokumentumainak indexelése, számítógépes tárolás és visszakeresés céljából (Az AGFA ún. CAR rendszerének esetleges applikálásával)

Csendes Sándor (HM): A HM sajtófigyelésének elektronizálása a honvédelemmel foglalkozó médiatermékek adatbázisának kialakítása, a külső-belső kommunikációt, a vezetői döntéshozatalt kiszolgáló adatbázis megteremtése

Bóday Zsuzsa (Igazságügyi Minisztérium): Az Igazságügyi Minisztérium sajtódokumentációjában folyó sajtófigyelés és az MTI SAB Sajtófigyelő (SAFI) alrendszer

Dr. Kretz Raymund (INTERBRIGHT): Az INTERBRIGHT Nemzetközi Tudományos Ismeretterjesztő Információs Központ szervezetének és feladatrendszerének átvilágítása, javaslat az intézmény alaptevékenységének számítógépesítésére, a kialakítandó hardverkonfigurációra, a beszerzendő adatbáziskezelő szoftverre, ezek költségeire

- Györi Lajos (Iparos Újság):** Az Iparos Újságban megjelenő információk sajtóadatbankba szervezése, rögzítése és a vonzaskörzetébe tartozó lapok sajtófigyelése, újságkivágatok scanneres, CD-ROM-os rögzítése
- Nagy Erzsébet (Juhász Gyula Városi Könyvtár, Gödöllő):** Számítógép használatának lehetőségei a közművelődési könyvtárakban, különös tekintettel a referálásra
- Borka István (Katonák Érdekvédelmi Szövetségének Egyeség c. lapja):** Az Egyeség c. lap szerkesztőségének információs rendszere, az információ feldolgozása, archiválása és online visszakeresése
- Kajdi Istvánné (Kelet-Magyarország):** A fénylukkártyákon rögzített annotációk kiváltása winchesteres személyi számítógéppel
- Riffer Pálné (Kereskedelmi Minisztérium):** Az MTI Sajtóadatbank online használatától várható előnyök a Kereskedelmi Minisztérium sajtódokumentációs tevékenységében, ezen belül a hazai és külföldi forrású makroszintű kereskedelmi, ipari, pénzügyi stb. témafigyeléséinél
- Kovács István (KIOSZ):** A karton, mikrofilm és képlemez szerepe a könyvtári feldolgozásban
- Kapuvári Valéria (Kormánybizvitői Iroda):** Az MTI hírek és az MTI sajtófigyelésének számítógépes felhasználása a Kormánybizvitői Irodán
- Avar Árpádné (Kurír):** Az MTI SAB faktografikus alrendszerének használata, a Kurír újságíróinak információkkal való ellátásában
- Tóth Ágnes (Kurír):** Az archiválás és információ-visszakeresés durva rendszerterve a Kurírnál
- Kis Emil (Küldetés):** A Küldetés c. folyóirat szerkesztésének modernizációja szövegszerkesztő berendezések alkalmazásával
- Csiszárné Lengyel Zita ((KÜM):** Hungarikák gyűjtése, feldolgozása személyi számítógéppel, különös tekintettel követéseinkre, illetve az MTI-hez való kapcsolódásra
- Petykó Csabáné (KÜM):** A Külügyminisztérium által figyelt kiadványok sajtófigyelése személyi számítógéppel, különös tekintettel az MTI-vel való kapcsolódásra
- Nagyné Csillik Julianna (Metalloplast Kiszövetkezet):** Országos könyvtértékesítési hálózat számítógépes adatfeldolgozással
- Pálosné Jock Zsuzsanna (MK Információs Hivatala):** Terrorizmussal és kábítószer-kereskedelemmel kapcsolatos sajtófigyelés hagyományosan és PC-re szervezve, különös tekintettel az információk számítógépes visszakeresettségére
- Orosz Éva (MNB):** A Magyar Nemzeti Bank és a Magyar Távirati Iroda Sajtóadatbankja sajtófigyelésének összehasonlítása
- Cselényi Béla (MR):** A Magyar Rádió Sajtóarchívumának dokumentációs és információs tevékenységei – különös tekintettel az MR PAF újságíróinak egyedi információkkal, valamint kronologikus és tematikus gyűjteményekkel való offline kiszolgálására
- Dóczi Éva (MR):** Információs szolgáltatás a hagyományos cédulakatalógus és az új számítógépes adatbázisra épülő rendszer alapján a Magyar Rádió Zenei Dokumentációjában
- Fodor Sándorné (MR):** A hangzó anyagok archiválásának és karbantartásának technológiai folyamatai a Magyar Rádióban, útban a nemzeti hangtár létrehozása felé
- Forgács Sára (MR):** A Magyar Rádió MicroISIS alapú műsornyilvántartási rendszerének felépítése, jelenlegi működése, javaslat a rendszer működésének javítására
- Kovács Judit (MR):** A Magyar Rádió hanganyagainak feldolgozása Micro-CDS/ISIS információtoról és visszakereső rendszerrel
- Kozma Erzsébet (MR):** A BASISPlus TECHLIBPlus alkalmazhatóságának bemutatása a Magyar Rádió Szakkönyvtárában, esetleges együttműködés az MTI Szakkönyvtárával
- Krajnyák Andrea (MR):** A Magyar Rádió hanglemeztárának adatbázisba vitele a manuális feldolgozás tapasztalatai alapján (tervezet)
- Nádai Ibolya (MR):** Az archív anyagok hagyományos és számítógépes információs rendszere a Magyar Rádió hangarchívumában
- Sós Andrásné Hajdú Mari (MR):** Információfeldolgozás szövegszerkesztőn és kiadványban való megjelentetése DTP-n
- Szipszer Judit (MR):** A zenei anyagok hagyományos és számítógépes információs rendszere a Magyar Rádió Zenei Dokumentációjában
- Filó János (MSZMP):** Az MTI Sajtóadatbankjának alkalmazása, továbbfelhasználása az MSZMP szervezetében
- Bánfalvi Magda (MTI):** A HIR alrendszer és a SAB faktografikus alrendszerének logikai kapcsolata, ez utóbbiak forrásainak arányvizsgálata
- Bárdos Attila (MTI):** A számítógépes információs grafika szerepe a sajtóban, valamint az online grafikai szolgáltatás bevezetése az MTI-ben
- Barna Zoltán (MTI):** A sajtófigyelés (információ-rögzítés, -átvitel, -visszakeresés) modern módszerei: tárolás karakterként, illetve scannerrel CD-ROM-ra
- Bartha Rózsa (MTI):** Az MTI Sajtóadatbankjában gyűjtött és online módon elérhető információk felhasználása az újságírók tájékoztatásában. Az előzetes tájékozódás, ellenőrzés (elődök) primátusának szerepe és az újságírók rászoritása a hírek elengedhetetlen információs elemeinek helyszíni beszerzésére. A hírek leadetésének jelentősége az információ-visszakeresésben
- Bogárné Rosta Éva (MTI):** A kiadványtervezés dokumentációs (politikai) és informatikai (számítástechnikai) összefüggései konkrét példa alapján az MTI SAB-ban
- Erőss Lászlóné (MTI):** Havi eseménynaptár összeállítása az MTI adatbázisából (gépi keresés, gépi áttétel a VAX-ról szövegszerkesztőre, a kronológia elkészítése, szerkesztése, formálás, leadás)
- Ezüst Rita (MTI):** A kartonszerű adatgyűjtés visszaszorulásának, az MTI hírküldésének, sajtófigyelésének és alrendszerének (VIKO, SZEÁ stb.) kapcsolata, figyelembe véve a központilag lehívható adatbázist és a személyi számítógépre szervezhető állományokat. A tájékoztatás módszerének változása és a számítógépes adat/információ-visszakeresés. A kulturált tájékoztatás szempontjai és módja
- Flasch János (MTI):** A külföldi magyarság nyilvántartása az MTI SAB-ban és külső intézményeknél
- Habó Józsefné Sarudi Ágnes (MTI):** Az Archív (ARCH) alrendszer rendeltetése, tartalma és lehetőségei az MTI Sajtóadatbankjában

Horváth Ildikó (MTI): A Magyar Távirati Iroda Sajtóadatbankjában készülő Magyar Közélet Kézikönyve (MKK) szerkesztése DTP-n, figyelemmel az adatbanki Személyiség alrendszer és az MKK szinkron aktualizálására, kartonbefagyasztásra

Kovács Tamás (MTI): Az évforduló alrendszer gyűjtőkörnek korszerűsítési/piaci szempontjai. Az elektronikus leválogatás és a közvetlen kiadványba szervezés szervezési és eszközzrendszere

Kovács Antal (MTI): A számítógépes sajtófigyelés értelme, rekordjainak hasznosíthatósága, beleértve kapcsolatát az MTI-kiadással. A témafigyelés (lapfigyelés) kapcsolata az MTI profiljával és a referátum készítésével, szerkesztésével. Az MTI-referátum műfaji sajátosságai. Az Osztályozó Rendszer mint a számítógépes információ-visszakeresés/témagyűjtés segédeszköze

Liliomné Bodor Aranka (MTI): Az MTI SAB Magyar Közélet Kézikönyve, illetve az Intézmény (INTA), Személyiség (SZA) stb. alrendszerének bővítése, szempontjai és összefüggései a még kartonon található adatállománnyal, különös tekintettel a kartonállomány további csökkentésére, illetve befagyasztására, valamint más forrásokban fellelhető profilokra

Mártonné Bernáth Kinga (MTI): A Világ Pártjai Alrendszer (VIPA) rendszerterve, figyelemmel egy korábbi MTI-kiadvány gépesítésére

Máté István (MTI): A várható eseményekről szóló információk formai és tartalmi feldolgozása, a számítógépes alrendszer kialakításának fázisai az MTI Sajtóadatbankjában

Mizsányi Olga (MTI): Belföldi vonatkozású adattfeldolgozás az MTI Sajtóadatbankjában a forrásbeszerzéstől a faktografikus alrendszerek, illetve kartonállomány gondozásán keresztül a Magyar Közélet Kézikönyvének aktualizálásáig

Mohr Katalin (MTI): A Világ Sajtója Alrendszer (VISA) rendszerterve, figyelemmel az MTI hagyományos adatbázisára

Perge Zita (MTI): Az MTI hírkiadásának és a Sajtóadatbank profiljának dokumentációs összefüggései a szakozás szempontjából. Az Osztályozó Rendszer (OR) új fogalmakkal történő bővítésének zsűrizési szempontjai, különös tekintettel az OR-re és a keresési stratégiák megválasztására

Péterfi Rita (MTI): Az információs brókeri tevékenység az MTI Sajtóadatbankjában

Práger Éva (MTI): Az MTI angol nyelvű gazdasági híreinek adatbázisba szervezése, különös tekintettel az inputra, a feldolgozásra és a lekérdezhető outputra

Roboz Gabriella (MTI): A számítógépes sajtófigyelés munkafolyamatának átalakulása az elektronikus archiváló rendszer bevezetésével, illetve a Magyar Nemzettel tervezett elektronikus cikkátvétel alkalmazásával

Dr. Sebők Ferencné (MTI): A PASSWORD, a hozzáférési szintek, jogosultságok és a PC-s lemezkezelés gyakorlata, jelentősége az MTI SAB alrendszereinek

Sugárné Bognár Anna (MTI): Számítógépes keresés logikai lépéseinek megtervezése az MTI adatbázisában. A szabadszavas, a tematikus és kombinált visszakeresések megválasztása a gyors tájékoztatásban

Szomor Márta (MTI): A hír- és a fotószövegek együttes szolgálatása az MTI adatbázisában

Tóth Ágnes (MTI): A Magyar szervezetek a világban c. kiadvány információinak számítógépes feldolgozása. A forrásadatoktól a kiadvány megjelentetéséig

Vladár Tamás (MTI): Az MTI SAB kiadványainak számítógépes előkészítése az alrendszerek kialakításától, gondozásától a számítógépes szerkesztésen, tördelésen keresztül a nyomdai leadásig. Javaslatok a kiadványok tartalmi és formai megújítására, különös tekintettel a számítógépes megoldásokra, köztük az online grafika alkalmazására

Békés Judit (MTI Fotó): A külföldi hírügynökségtől kapott és az MTI Fotó Sajtó- és Dokumentációs Osztályon tematikusan rendezett fotóarchívum kép- és szövegállománya retrospektív számítógépes feldolgozásának elképzelt folyamata

Fekete Andrea (MTI Fotó): A jelenleg kartonon lévő képalírásk adatbázisba szervezése és a számítógépes adatbevitel, illetve lehívás elképzelt folyamatának leírása az értékesítési munka segítésére

Ifj. Pálfai Gábor (MTI Fotó): Az MTI képarchívum számítógépesítése, különös tekintettel a külföldi képarchívumra

Czékány Éva (MTV): Képre vonatkozó kötött tárgyszavak a televíziós dokumentumfeltárásban, különös tekintettel az információk rendszerezésére és visszakereshetőségére

Kövesdi Zsoltné (MTV): A Híradó filmanyagaihoz tartozó hanganyag, szöveg adatbázisba vitelének folyamata, különös tekintettel az információ visszakeresésére

Szakács Anikó (MTV): Televíziós műfajok a dokumentumfeltárásban, a számítógépes archiválásban, különös tekintettel az információk rendszerezésére és visszakereshetőségére

Takács András István (MTV): Az elektronikus médiával, különös tekintettel a Magyar Televízióval foglalkozó sajtóközlemények adatbázisának kialakítása és online felhasználása a televízió informatikai rendszerében

Önböly Nóra (MÚOSZ Oktatási Igazgatóság): Könyvtár-gépesítési tervek a MÚOSZ Újságíró Iskola könyvtárában: az új könyvekre vonatkozó előzetes jelzések számítógépes nyilvántartása és a katalóguscédulák alfabetikus, valamint téma (tárgyszójegyzék) szerinti feldolgozása

Lévai György (Népsport): Az MTI Sport kiadásának felhasználása a Népsport anyaggyűjtésében és adategyeztetésében

Bakos Sándor (Népszabadság): A Népszabadság és az MTI SAB faktografikus adatgyűjteményének összehasonlítása, egy online kapcsolat elvárható pozitív hatása a párhuzamosan vezetett profilok/gyűjtőkörök megszüntetésére, a helygazdálkodásra, a munkaerő átcsoportosítására, a kulturált információ-visszakeresésre és a kreatív dokumentátori munkavégzésre

Beck Judit (Népszabadság): Az MTI belföldi híreinek retrospektív alkalmazása a Népszabadság Központi Dokumentációjában

Géczi Judit (Népszabadság): A belpolitikai témájú sajtófigyelés kiváltása az MTI adatbázisának online használatával

Gerencsér Ida (Népszabadság): A lapok annotálásának és referálásának összehasonlítása a Népszabadság Központi Dokumentációjában és az MTI számítógépes rendszerében

Csontos Miklósné (Népszava): Az MTI bel- és külpolitikai híreinek felhasználása a Népszavánál, különös tekintettel a friss hírekre (milyen előnyökkel járna az MTI Sajtóadatbankjának alkalmazása a Népszava szerkesztőségében)

Mátyás Judit (Népszava): Az MTI könyvművelés tematikus feldolgozásának kiváltása a Népszava archívumában az MTI online szolgálatának bevezetésével, az adatbázisba szervezett alrendszerek használatával

Perlusz Jenő (Népszava): Informatikai összehasonlító vizsgálat a kultúra fogalomkörben az MTI és a Népszava dokumentációja között

Lantos Vera (NGKM): Az NGKM sajtótevékenységének számítógépes követése a bel- és külföldi források feldolgozásával, elemzésével

Gábor Kata (Pallas Lap- és Könyvkiadó): A mikrofilm számítógépes indexelésének lehetősége a Pallasnál

Ocetkiewicz Markné (Pallas Lap- és Könyvkiadó): Az MTI külpolitikai témájú sajtófigyelésének online felhasználása a lapkiadó munkájában

Szabadi Vera (Pallas Lap- és Könyvkiadó): A Lapkiadó Vállalat sajtódokumentációja, életrajzgyűjteményének feldolgozása személyi számítógépen, különös tekintettel az MTI Életrajz alrendszerére (ELEA)

Timár Roger Zoltánné (Pallas Lap- és Könyvkiadó): A belpolitikai tematikájú sajtófigyelés és életrajzgyűjtemény kiváltása az MTI adatbázisának online használatával

Unger Zoltánné (Pallas Lap- és Könyvkiadó): A mikrofilm információ-visszakeresés és online információ-visszakeresés eltérő szolgáltatásainak ismertetése, elemzése

Veresné Borsányi Éva (Pallas Lap- és Könyvkiadó): Az MTI hírközlése és a hazai sajtó politikai profilú összefüggései és eltérései. Az elektronizált sajtófigyelés bevezetésének szerepe és jelentősége a Pallas Lap- és Könyvkiadó Vállalat dokumentációs munkájában

Dworákné Váradi Gabriella (Pest megyei Rendőr-főkapitányság): Hagyományos és számítógépes sajtófigyelés a Magyar Távirati Irodában és Belügyminisztériumban (összehasonlító tanulmány)

Kovács Jánosné (PM): A pénzügyi-gazdaságpolitikai számítógépes szakirodalmi sajtóadatbázis kiépítése a PM Gazdaságpolitikai Könyvtárban

Kardos Ábel (Református Püspöki Hivatal): A magyarországi református egyházban kialakítandó informatikai rendszer

Váradi Erika (szabadfoglalkozású): A DPA és a Reuters online információs brókeri tevékenysége

Farkasné Mihályi Zsuzsanna (Tungsram): Annotáció készítése a Tungsram Könyvtárban. A Tungsram könyvtári és az MTI SAB sajtófigyelési bibliográfiai adatainak összehasonlítása, különös tekintettel az információk visszakeresésére

Bódis Istvánné (Új Ember): Az Új Ember szerkesztőségében és az MTI Sajtóadatbankjában folyó vallási témájú sajtófigyelés összehasonlítása

Révfalvi Iván (VIDEOTEX Kft.): A hazai nyilvános VIDEO-TEX rendszer mint elektronikus média

Balázs Éva (Világ): Újságkivágatok manuális feldolgozásának kiváltása a Világ c. újságnál képlemez és egy tematikus osztályozó rendszer alkalmazásával

Szabó Iván
(MTI Sajtóadatbank)

Az itt ismertetett cikket *Martha E. Williams* professzorasszony írta, aki az „online információs ipar” egyik (ha nem a) vezető szaktekinetelye. Az írás a világon online és más hordozókon elérhető, nyilvános adatbázisok két korábbi átfogó katalógusa, a *Martha E. Williams* szerkesztette *Computer Readable Databases* és a *Cuadra/Gale* kiadású *Directory of Online Databases* összeolvadásából keletkezett *Gale Directory of Databases* (GDD) katalógus első, 1993. januári számában jelent meg, mintegy a GDD köszöntőjeként. A szerző részletesen elemzi – statisztikai adatokkal bőven alátámasztva – az online ipar növekedését az elmúlt években, s jól szemlélteti ennek az információs ágazatnak dinamikus trendjeit. Az ebben a szakmában jártas vagy iránta érdeklődő olvasóknak nagyon ajánljuk a cikk rövidített változatának az elolvasását. – A ref.

Az online ipar statisztikai felmérése (1993)

Az online ipar növekedése 1975-től napjainkig

A GDD-katalógus 1993. januári kiadásában 7907 egységet, vagyis katalóguscikket ismertet, amelyek közül 6998 cikk ismertet önálló online adatbázist; a többi az adatbáziscsaládok külön cikként bekerült részállománya, állománya. A kétkötetes katalógus első kötete az online, második kötete a CD-ROM és más hordozókon hozzáférhető termékeket ismerteti. Az online és pl. a CD-ROM termékek egy része átfed, vagyis így is, úgy is szerepel. Ezért a két kötetben összesen 8495 (online + egyéb hordozójú) adatbázis

katalóguscikke található meg; ebből a számból le kell vonni 375 „holt” terméket – amelyek azonban valamilyen ok miatt katalóguscikként szerepelnek –, tehát 1993 januárjában összesen 8120 élő elektronikus adatbázis létezett. A továbbiak során közölt statisztikák azonban 6998 önálló adatbázisra vetítődnek, nem pedig a különféle termékek vagy részállományok együttes számára (8120-ra vagy 7907-re).

Az adatbázisok készítőinek, az adatbázisokat szolgáltatóknak, az önálló adatbázisok és a GDD-katalóguscikkek számának növekedését mutatja az 1. ábra,